Dosarul nr. 3-204/23
2-23160955-02-3-13112023

H O T Ă R Â R E
În numele legii

15 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanţa compusă din:
Președintele completului Veronica Negru
Judecătorii Grigore Dașchevici şi Ecaterina Palanciuc
Grefier Marina Samatiuc

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Ion Guzun împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea Hotărârii CEC nr. 1575 din 10 noiembrie 2023 în partea ce vizează examinarea cererii nr. CEC-7/9952 din 09.11.2023, cu obligarea renumărării buletinelor de vot pentru alegerea primarului în or. Căușeni și a consilierilor în Consiliul or. Căușeni din cadrul alegerilor locale generale din 05.11.2023,

c o n s t a t ă :

La data de 13 noiembrie 2023, Ion Guzun a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea Hotărârii CEC nr. 1575 din 10 noiembrie 2023 în partea ce vizează examinarea cereri nr. CEC-7/9952 din 09.11.2023, cu obligarea renumărarea buletinelor de vot pentru alegerea primarului în or. Căușeni și a consilierilor în Consiliul or. Căușeni din cadrul alegerilor locale generale din 05.11.2023.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 09.11.2023, a fost depusă contestația nr. CEC-7/9952 a domnului Ion Guzun, candidat independent la funcția de primar al orașului Căușeni și candidat independent la funcția de consilier în Consiliul orășenesc Căușeni, prin care solicită dispunerea renumărării voturilor atât pentru funcția de primar, cât și pentru funcția de consilier în Consiliul orășenesc Căușeni în circumscripția Căușeni nr. 10/1.

La data de 10.11.2023, de către Comisia Electorală Centrală a fost emisă hotărârea cu privire la unele cereri și contestații prin care se solicită dispunerea renumărării voturilor, depuse la Comisia Electorală Centrală în zilele de 7-9

noiembrie 2023, prin care contestația domnului Ion Guzun a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 5 noiembrie 2023, domnul Ion Guzun în calitatea sa de candidat independent la funcția de primar al orașului Căușeni și candidat independent la funcția de consilier în Consiliul orășenesc Căușeni, nu i s-a adus la cunoștință asupra faptului că are dreptul de a avea observatori în decursul întregii perioade electorale. Mai mult ca atât, acesta are suspiciuni rezonabile că multe din voturile ce i s-au acordat în cadrul alegerilor nu au fost corect numărate.

La solicitarea acestuia adresată organului electoral în care au avut loc alegerile locale generale de a i se prezenta procesele-verbale privind numărul de voturi obținute atât în calitate de primar al orașului Căușeni, cât și în calitatea sa de candidat independent la funcția de consilier în Consiliul orășenesc Căușeni, acestuia i s-a refuzat vehement.

Consideră că aceste acțiuni sunt ilegale și neîntemeiate, or candidatul are dreptul de a face cunoștință cu procesele-verbale privind numărul de voturi obținute.

De asemenea, consideră că hotărârea Comisiei Electorale Centrale din 10 noiembrie 2023 este neîntemeiată și ilegală, or Comisia Electorală Centrală trebuie să dispună renumărarea voturilor ori de câte ori există suspiciuni în organizarea incorectă a procesului de vot, a numărului de voturi ce i s-au acordat unui anumit candidat.

La data de 13 noiembrie 2023, Comisia Electorală Centrală a depus referință, prin care și-a expus opinia privind netemeinicia acțiunii și a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței a invocat că, la data de 10 noiembrie 2023, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 1575/2023 „Cu privire la unele cereri și contestații prin care se solicită dispunerea renumărării voturilor, depuse la Comisia Electorală Centrală în zilele de 7-9 noiembrie 2023”.

Hotărârea nominalizată are la bază un șir de cereri și contestații parvenite în perioada 7-9 noiembrie 2023 în adresa Comisiei, prin care se solicită renumărarea voturilor pentru funcția de primar și/sau de consilier în consiliul local în anumite circumscripții electorale. Unele cereri și contestații conțin suplimentar solicitarea de infirmare a legalității alegerilor, sancționarea membrilor organelor electorale prin revocare, critici față de modul de realizare a procedurii de totalizare a voturilor, etc.

Menționează că, documentele totalizatoare care au fost puse la dispoziția Comisiei de către organele electorale la circumstanțele invocate de către autorii cererilor și contestațiilor, Comisia a relevat că acestea în mare parte nu au fost însoțite de probe și dovezi de natură să confirme necesitatea efectuării exercițiului

de renumărare a voturilor ori nu influențează rezultatul alegerilor și respectiv distribuirea mandatelor.

Cele invocate de către unii autori au un caracter declarativ și nu permit a se deduce cu celeritate și de a constata anumite abateri și ilegalități ce ar determina organul electoral de a ajunge la concluzia pozitivă și obiectivă de a dispune renumărarea voturilor.

În conținutul proceselor-verbale privind rezultatele votării în acele circumscripții la care se referă autorii cererilor și contestațiilor, Comisia a observat corectări cauzate de factorul uman, însă rectificările respective nu au un caracter critic care, fiind raportate la alte încălcări, ar duce la constatarea necesității de a dispune renumărarea voturilor.

Mai mult, unele cereri se rezumă doar la formularea unor critici față de procesul de vot și în ansamblu la adresa procesului electoral, reprezentând alegații cu aspect general fără a putea produce nicio dovadă în sprijinul solicitărilor și afirmațiilor, iar probele anexate ca exemple confirmă erori corectate de către organele electorale, însă care, în condițiile Codului electoral și ale actelor normative ale Comisiei, nu afectează rezultatul votării.

Menționează că, Comisia poate dispune renumărarea voturilor într-o secție ori circumscripție în situația în care se constată indubitabil, pe baza probelor administrate, că au fost comise erori sau neconcordanțe vădit ireparabile sau fapte incriminate, al căror efect a dus la influențarea rezultatelor și afectarea procesului de totalizare a voturilor.

Aceasta este important pentru a asigura un echilibru între protejarea drepturilor candidaților și prevenirea utilizării abuzive a exercițiului de renumărare a voturilor.

În ședința de judecată reclamantului Ion Guzun, a solicitat admiterea acțiunii ca fiind întemeiată în sensul declarat. Totodată a menționat că, a primit informații verbale de la careva membri ai secției de votare precum că, au fost neîntemeiat anulate buletine de vot care au fost în favoarea sa.

Reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

În conformitate cu prevederile art.218 lit.d) Cod administrativ, neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

Astfel, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pîrîtului, or acesta a solicitat examinarea dosarului în lipsa sa.

Acţiunea este admisibilă din următoarele considerente.

În privinţa admisibilității acţiunii în contenciosul administrativ Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.1575 din 10 noiembrie 2023, în partea contestată în speță, constituie o formă a activităţii administrative, or, reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ, dreptul de a fi ales în calitate de primar și de consilier.

Articolul 189 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În condițiile art.163 lit. c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Art. 191 alin. (3) Cod administrativ, prevede că, Curtea de apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Naţională a Moldovei, precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenţa sa prin Codul electoral.

În temeiul art. 91 alin. (1) lit.a), alin.(2), (3) și (9) Codul electoral, (1) În sensul prezentului cod, prin contestaţie se înţelege cererea (sesizarea) în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, prin care: a) se cere revizuirea, anularea, în tot sau în parte, ori emiterea unui act administrativ de către organul electoral, realizarea unei acţiuni sau obligarea organului electoral la inacţiune. (2) Contestaţiile depuse în condiţiile prezentului cod se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. În cazurile stabilite de prezentul cod, precum şi de alte acte normative, contestaţiile se examinează de către alte organe (autorităţi) în limita competenţelor atribuite. (3) În sensul alin.(2), legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum şi acţiunile/inacţiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior. După respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluţii pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv. (9) Contestaţiile depuse după ziua votării se pot referi la încălcările ce vizează exercitarea dreptului la vot, organizarea procedurilor electorale din ziua votării şi/sau stabilirea rezultatelor votării de către organele electorale, precum şi alte încălcări prin care au fost lezate drepturile contestatarilor şi influenţate rezultatele votării.

Conform art. 95 alin. (9) și (10) Cod electoral, contestaţiile înregistrate la organele electorale în condiţiile art.91 alin.(9) pot fi depuse în termen de 3 zile din ziua votării. Cererile privind renumărarea voturilor pot fi depuse în termen de 3 zile de la aducerea la cunoştinţa publică a rezultatelor preliminare ale votării. Comisia Electorală Centrală sau, după caz, Curtea Constituţională dispune renumărarea voturilor dacă încălcările arătate în cerere sunt de natură să influenţeze rezultatele alegerilor şi, respectiv, distribuirea mandatelor. Se califică întemeiate cererile privind renumărarea voturilor în cazul stabilirii unei diferenţe de până la 10% între voturile valabil exprimate pentru concurenţii electorali/între voturile date la referendum, precum şi în cazul în care datele înscrise sau rectificările efectuate în procesele-verbale de numărare a voturilor pun la îndoială conformitatea şi veridicitatea acestora.

Conform art. 98 alin. (1) subpct.2 lit.a) Cod electoral, în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează: Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă: contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Totodată, conform art. 100 alin. (5) Cod electoral, cererile privind renumărarea voturilor în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării se examinează în termen de 3 zile de la depunere. Dacă se dispune renumărarea voturilor, procedura se organizează în termen de 5 zile în condiţiile stabilite de Comisia Electorală Centrală.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată în termenul legal de 3 (trei) zile de la data adoptării hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.1575 din 10 noiembrie 2023, ce se confirmă prin acțiunea depusă în instanța de judecată în data de 13 noiembrie 2023.

Totodată, acțiunea înaintată de către Ion Guzun reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în obligare rezidă în faptul că, reclamantul urmărește pe cale judiciară anularea hotărârii și obligarea autorității publice la renumărarea buletinelor de vot pentru alegerea primarului în or. Căușeni și a consilierilor în Consiliul or. Căușeni din cadrul alegerilor locale generale din 05.11.2023, în strictă conformitate cu prevederile Codului electoral, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, Completul judiciar reține că, Ion Guzun este în drept să înainteze acțiunea în contencios administrativ, iar acțiunea în obligare utilizată de reclamant pentru revendicarea apărării drepturilor nu este condiționată, la caz, de respectarea procedurii prealabile, fiind depusă în termen cu adresarea anterioară cu o cerere în data de 09 noiembrie 2023 către Comisia Electorală Centrală privind emiterea unui act administrativ individual cu privire la

renumărarea buletinelor de vot pentru alegerea primarului în or. Căușeni și a consilierilor în Consiliul or. Căușeni din cadrul alegerilor locale generale din 05.11.2023, respectând prevederile art.208 alin.(3) Cod administrativ, care indică că, dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual, iar art.163 lit. c) a aceluiași cod, indică că, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Deci, acțiunea este admisibilă și instanța urmează a se expune pe fondul cauzei, or alte careva motive de inadmisibilitate a acțiunii, în baza art.207 Cod administrativ, la caz nu sunt.

În privinţa temeiniciei acţiunii în contenciosul administrativ instanţa de judecată reține următoarele.

Conform art. 224 alin.(1) lit. f) Cod administrativ, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată, respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a) - e).

Astfel, instanţa de judecată, raportând circumstanțele de fapt la normele de drept aplicabile raportului juridic litigios reține că, examinând acţiunea în cazul dat, stabileşte că, nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e) alin. (1) art. 224 Cod administrativ, care prevăd că, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acţiuni în realizare, obligă la acţiune, tolerare sau inacţiune, dacă o astfel de pretenţie a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acţiuni în constatare, constată existenţa sau inexistenţa unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acţiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform jurisprudenței CEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii (*Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Conform prevederilor art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

În virtutea art. 93 Cod administrativ, care stabileşte sarcina probaţiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Art. 221 alin. (1) al aceluiași act normativ, indică că, autorităţile publice sunt obligate să prezinte instanţei de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanţei de judecată, autorităţile publice sunt obligate să prezinte suplimentar şi alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, şi să acorde informații.

În cadrul dezbaterilor judiciare, din analiza probelor administrate în conformitate cu legea, s-a stabilit cu certitudine că, la 5 noiembrie 2023 s-au desfășurat alegerile locale generale, iar rezultatele preliminare au fost aduse la cunoștință publică de Comisia Electorală Centrală la data de 6 noiembrie 2023, ora 15:00.

La data de 09 noiembrie 2023, Ion Guzun a depus o contestație la CEC sub nr. CEC-7/9952 prin care a solicitat dispunerea renumărării voturilor în circumscripția Căușeni nr. 10/1.

Totodată, Completul de judecată constată că, în perioada 7 – 9 noiembrie, Comisia Electorală Centrală a înregistrat mai multe cereri și contestații autorii cărora au solicitat renumărarea voturilor pentru primari sau consilii locale în anumite circumscripții electorale.

Astfel, pentru a se asigura realizarea eficientă a procedurilor administrative, conform principiilor prevăzute la art. 28 și 29 din Codul administrativ nr. 116/2018, Comisia Electorală Centrală a decis conexarea contestațiilor și cererilor și examinarea lor într-o singură procedură administrativă.

Iar, la data de 10 noiembrie 2023, Comisia Electorală Centrală în temeiul art. 27 lit. s), 32, 95 alin. (10), 97 alin. (2) pct. 2) lit. b) și 100 alin. (5) din Codul

electoral nr. 325/2022 a emis Hotărîrea nr.1575, *prin care a respins ca neîntemeiate, în partea ce vizează cerința de a dispune renumărarea voturilor, următoarele cereri și contestații: Depuse în data de 9 noiembrie 2023:*[...] ***nr. CEC-7/9952 a domnului Ion Guzun, candidat independent la funcția de primar al orașului Căușeni și candidat independent la funcția de consilier în Consiliul orășenesc Căușeni, prin care solicită dispunerea renumărării voturilor in circumscripția Căușeni nr. 10/1;*** [...].

Completul de judecată reține că, la examinarea contestației menționate Comisia Electorală Centrală a constatat că, ”... *documentele totalizatoare care au fost puse la dispoziția Comisiei de către organele electorale la circumstanțele invocate de către autorii cererilor și contestațiilor, Comisia relevă că acestea în mare parte nu sunt însoțite de probe și dovezi de natură să confirme necesitatea efectuării exercițiului de renumărare a voturilor ori nu influențează rezultatul alegerilor și respectiv distribuirea mandatelor.*

Menționăm că cele invocate de către unii autori au un caracter declarativ și nu permit a se deduce cu celeritate și de a constata anumite abateri și ilegalități ce ar determina organul electoral de a ajunge la concluzia pozitivă și obiectivă de a dispune renumărarea voturilor.

În conținutul proceselor-verbale privind rezultatele votării în acele circumscripții la care se referă autorii cererilor și contestațiilor, Comisia a observat corectări cauzate de factorul uman, însă rectificările respective nu au un caracter critic care, fiind raportate la alte încălcări, ar duce la constatarea necesității de a dispune renumărarea voturilor.

Mai mult, unele cereri se rezumă doar la formularea unor critici față de procesul de vot și în ansamblu la adresa procesului electoral, reprezentând alegații cu aspect general fără a putea produce nicio dovadă în sprijinul solicitărilor și afirmațiilor, iar probele anexate ca exemple confirmă erori corectate de către organele electorale, însă care, în condițiile Codului electoral și ale actelor normative ale Comisiei, nu afectează rezultatul votării....

Dispunerea renumărării voturilor fără probe solide ar putea crea un dezechilibru în procesul electoral și ar putea afecta încrederea publicului în sistemul electoral, precum și utilizarea unor resurse financiare nejustificate, fapt pentru care Comisia trebuie să dețină un probatoriu cert că presupusele încălcări au existat și au fost suficient de grave pentru a influența rezultatele alegerilor în respectiva circumscripție.

Suplimentar, admiterea solicitărilor de renumărare fără prezentarea unui probatoriu și indicarea expresă asupra presupuselor încălcări cu trimiterea la norma exactă pune în dificultate organele electorale care urmează să verifice cele invocate și, respectiv, să efectueze această procedură.

Mai mult, admisibilitatea unor astfel de solicitări, respectiv rezultatele renumărărilor sunt în măsură să afecteze drepturile electorale ale altor concurenți electorali, care, în lipsa unor cereri justificate și probe, vor întâmpina dificultăți în prezentarea propriilor argumente și materiale probatorii.

În final, echilibrul între protejarea drepturilor candidaților și prevenirea utilizării abuzive a procedurii de renumărare a voturilor este esențial pentru menținerea corectitudinii și transparenței procesului electoral. Renumărarea voturilor are scopul de a consolida încrederea în procesul electoral și de a proteja drepturile democratice ale alegătorilor și candidaților, oferind o cale legală de soluționare a disputelor referitoare la rezultatele alegerilor, iar Comisia are rolul de a lua decizii imparțiale și obiective în funcție de probele prezentate și existența dreptului lezat.".

Nefiind de acord cu Hotărârea menționată supra, la data de 13 noiembrie 2023, Ion Guzun s-a adresat cu prezenta acțiune.

Avînd la bază faptele expuse, prin prisma cadrului legal relevant speței, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ constată la caz existența cumulativă a condițiilor pentru respingerea acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) Cod administrativ, *dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală.*

După cum rezultă din prevederile art. 225 alin. (1) Cod administrativ, *instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ*.

În corespundere cu prevederile art. 225 alin. (2) Cod administrativ, *verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege*

Potrivit art. 137 alin.(1) - (4) Cod administrativ, *în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în*

cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

În conformitate cu art.27 lit.s) Cod electoral, *în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are următoarele atribuţii: s) examinează cererile şi contestaţiile în condiţiile prezentului cod şi ale Codului administrativ, adoptă hotărâri executorii pe marginea lor.*

Conform art.85 alin.(1), (3) și (5) Cod electoral, *în cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale, locale generale şi al referendumului republican, Comisia Electorală Centrală întocmeşte, în termen de 5 zile, în baza actelor prezentate de către consiliile electorale de circumscripţie, un proces-verbal care conţine: a) numărul de alegători înscrişi în listele electorale de bază; b) numărul de alegători înscrişi în listele electorale suplimentare; c) numărul de alegători care au primit buletine de vot; d) numărul de alegători care au participat la votare; e) diferenţa dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători şi numărul alegătorilor care au participat la votare; f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile; g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/pentru fiecare opţiune privind întrebările la care trebuie să se pronunţe alegătorii în cadrul referendumului republican; h) numărul total de voturi valabil exprimate. În cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către autorităţile abilitate, concurenţii electorali/participanţii la referendum pot solicita acestor autorităţi să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de către Curtea Constituţională, în cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al referendumurilor republicane, sau de către Comisia Electorală Centrală, în cazul alegerilor şi al referendumurilor locale, în condiţiile capitolului XIII. Renumărarea se efectuează de către aceleaşi organe electorale, substituindu-se funcţionarii electorali vinovaţi de fraudă. Procedura generală a renumărării se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. În cazul alegerilor locale generale, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele votării pe ţară într-un proces-verbal, semnat de către membrii comisiei, şi întocmeşte un raport cu privire la rezultatele scrutinului.*

Potrivit art. 95 alin. (10) din Codul electoral, cererile privind renumărarea voturilor pot fi depuse în termen de 3 zile de la aducerea la cunoştinţa publică a rezultatelor preliminare ale votării. Comisia Electorală Centrală sau, după caz, Curtea Constituţională dispune renumărarea voturilor dacă încălcările arătate în cerere sunt de natură să influenţeze rezultatele alegerilor şi, respectiv, distribuirea mandatelor. ***Se califică întemeiate cererile privind renumărarea voturilor în cazul stabilirii unei diferenţe de până la 10% între voturile valabil exprimate pentru concurenţii electorali***/între voturile date la referendum, ***precum şi în cazul***

în care datele înscrise sau rectificările efectuate în procesele-verbale de numărare a voturilor pun la îndoială conformitatea şi veridicitatea acestora.

În conformitate cu art. 97 alin. (2) pct. 2) lit. b) Cod electoral, pornind de la prevederile prezentului cod şi ale altor acte normative conexe, competenţa de examinare a contestaţiilor revine: Comisiei Electorale Centrale – în cazul contestaţiilor depuse în condiţiile prezentului capitol. Comisia Electorală Centrală examinează şi cererile privind renumărarea voturilor – în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării la alegerile locale şi referendumurile locale.

Reieșind din normele legale menționate supra, în coraport cu materialele cauzei, cât şi explicaţiile părților date în ședința de judecată, Completul de judecată constată că, la adoptarea hotărârii nr.1575 din 10 noiembrie 2023 în partea ce vizează examinarea cereri lui Ion Guzun, autoritatea publică, la caz Comisia Electorală Centrală şi-a exercitat dreptul discreționar, reieșind din circumstanțele de fapt constatate și în conformitate cu prevederile normative care se circumscriu procedurii privind renumărarea voturilor.

Completul de judecată constată că, atît la examinarea contestației de către pîrît, cît și în cadrul ședinței de judecată reclamantul nu a prezentat careva probe care ar confirma careva dubii semnificative privind veridicitatea proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor, întocmite de Consiliul Electoral al Circumscripției Căușeni nr. 10/1.

Mai mult, Completul de judecată reține că, potrivit pct. 124 din Regulamentul de activitate al biroului electoral al secției de votare, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1101/2023, *procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor se aprobă de către biroul electoral al secției de votare printr-o hotărâre conform anexelor nr. 14 și nr. 15.* ***Procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor se întocmește în 3 exemplare, <u>în prezența</u> membrilor biroului electoral al secției de votare, a <u>reprezentanților concurenților electorali</u> / participanților la referendum și a altor persoane autorizate să asiste la operațiunile electorale, în corespundere cu tipul scrutinului desfășurat***. *Imediat după ce a fost semnat de către toți membrii biroului electoral al secției de votare, operatorul înscrie în SIASA, sub supravegherea președintelui biroului, datele conținute în procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor. Un exemplar al procesului-verbal se păstrează la biroul electoral al secției de votare, un exemplar se prezintă consiliului electoral de circumscripție,* ***<u>un exemplar se afișează imediat la intrarea în secția de votare,</u> iar copiile de pe procesul-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor, confirmate de către președintele biroului electoral al secției de votare prin semnătură și ștampilă, se înmânează observatorilor și persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale<u>.</u>***

Prin urmare, reclamantul a avut acces la procesele-verbale cu privire la rezultatele numărării voturilor și prin urmare, în caz de depistare a unor

iregularități urma să sesizeze Comisia Electorală Centrală în conformitate cu prevederile legale, însă la caz acest fapt a fost omis, fapt ce duce la concluzia că, contestația înaintată de Ion Guzun este una declarativă și neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ notează că, în conformitate cu art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În conformitate cu prevederile art.118 Cod administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Reieșind din norma legală menționată supra în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că, hotărârea nr. 1575 din 10 noiembrie 2023 în partea ce vizează examinarea cererii lui Ion Guzun este motivată în conformitate cu norma legală expusă în hotărîre, or sunt indicate argumentele care s-au bazat pe o cercetare amplă a materialelor cauzei și a probelor acumulate în raport cu poziția părților în procedura administrativă.

Ceea ce ține de argumentul reclamantului că, a primit informații verbale de la careva membri ai secției de votare precum că, au fost neîntemeiat anulate buletine de vot care au fost în favoarea sa, instanța îl apreciază ca declarativ, or careva probe care să confirme cele relatate nu au fost prezentate.

Completul judiciar explică la acest aspect că, legiuitorul a stabilit clar în art.95 al.10 Cod electoral care motive se califică drept întemeiate pentru a satisface cererea de renumărare a voturilor.

Reieșind din materialele cauzei, motivele indicate de reclamant în contestație adresate CEC sunt neîntemeiate, or probe care să confirme motivele indicate nu s-au depus. Iar CEC poate dispune renumărarea voturilor într-o secție ori circumscripție în situația în care se constată indubitabil, pe baza probelor administrate, că au fost comise erori sau neconcordanțe vădit ireparabile sau fapte incriminate, al căror efect a dus la influențarea rezultatelor și afectarea procesului de totalizare a voturilor.

În acest context, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că, acţiunea urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată, deoarece în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că, Comisia Electorală Centrală la emiterea hotărîrii în partea contestată a acționat în cadrul legal, adică cu respectarea legii materiale şi a celei procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, art.101 alin.(6) Cod electoral, instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ion Guzun împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea Hotărârii CEC nr. 1575 din 10 noiembrie 2023 în partea ce vizează examinarea cererii nr. CEC-7/9952 din 09.11.2023, cu obligarea renumărării buletinelor de vot pentru alegerea primarului în or. Căușeni și a consilierilor în Consiliul or. Căușeni din cadrul alegerilor locale generale din 05.11.2023.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 (trei) zile, de la data adoptării hotărîrii.

Președintele completului, judecătorul Veronica Negru

Judecătorii Grigore Dașchevici

Ecaterina Palanciuc